

LOUIS SACHAR (n. 20 martie 1954) este un autor american de cărți pentru copii și adolescenți. A devenit celebru datorită seriei *Sideways Stories from Wayside School* și a romanului *Tabăra* (*Holes*). În 1998, a primit *National Book Award for Young People's Literature* pentru romanul *Tabăra*, iar în 1999, *Medalia Newbery* pentru „contribuții deosebite aduse literaturii americane pentru copii”. Succesul cărții a făcut ca în 2003 povestea să fie ecranizată, printre actori numărându-se Sigourney Weaver, Jon Voight și Patricia Arquette. În continuarea acestei cărți, Louis Sachar a publicat alte două volume, *Stanley Yelnats' Survival Guide to Camp Green Lake* (2003) și *Small Steps* (2006).

LOUIS SACHAR

Tabăra

Traducere din engleză
de Christina Anghelina

arthur

Nu există niciun lac în Tabăra Lacul Verde. Odinioară era aici un lac imens, cel mai mare din Texas. Asta se întâmpla cu mai bine de o sută de ani în urmă. Acum nu mai e decât un deșert pustiu.

Era și-un sat aici, pe vremuri. Populația lui a dispărut odată cu lacul.

Vara, temperatura ajunge la 35 de grade la umbră – asta dacă poți găsi umbră pe fundul unui imens lac sec.

Singurii copaci din peisaj sunt doi stejari bătrâni, aflați pe malul de est. Cineva a întins între ei un hamac, iar în spatele lor se poate vedea o cabană din lemn.

Dacă ajungi cumva în Tabăra Lacul Verde, trebuie să știi că nu ai voie să stai în hamac. Este hamacul directorului și numai cine e director are dreptul să se bucure de umbră.

În afară de directorul taberei, se mai pot bucura de umbră doar vietățile din partea locului, adică șerpii cu clopoței și scorpionii, care se ascund sub bolovani și în gropile săpate de cei veniți în tabără.

Iată un lucru important de reținut despre șerpii cu clopoței și scorpioni: dacă-i lași în pace, te lasă și ei în pace.

De obicei.

Să fii mușcat de un scorpion ori de un șarpe cu clopoței nu e chiar cel mai rău lucru care ți se poate întâmpla. Nu mori din asta.

De obicei.

Sunt și momente când cei sosiți în tabără se străduiesc cu tot dinadinsul să fie mușcați de un scorpion sau chiar de un șarpe cu clopoței mai mic. Atunci pot petrece o zi sau două la pat, în corturile lor, în loc să iasă pe lac la săpat gropi.

Însă nu vrei să te muște vreo șopârlă cu pete galbene. Mai rău de-atât nici c-ai putea păți. E moarte sigură – și chinuitoare.

Întotdeauna.

Dacă te-a mușcat vreo șopârlă cu pete galbene, poți să te duci liniștit sub stejari și să te întinzi în hamac, la umbră.

De-acum nimeni nu mai are ce să-ți facă.

Probabil că cititorul se întreabă: de ce ar vrea cineva să meargă în Tabăra Lacul Verde?

Cei mai mulți dintre cei care vin aici nu prea au de ales. Tabăra Lacul Verde e o tabără pentru băieți neascultători.

Dacă iei un băiat neascultător și-l pui să sape câte o groapă în fiecare zi, sub soarele dogoritor, se va transforma într-un băiat ascultător.

Așa cred unii.

Lui Stanley Yelnats i se dăduse de ales. Judecătorul îi spusese:

— Poți să mergi la închisoare sau să fii trimis în Tabăra Lacul Verde.

Stanley provenea dintr-o familie săracă. Nu fusese niciodată într-o tabără.

Stanley Yelnats era singurul pasager din autobuz, dacă nu-i socoteai pe șofer și pe gardian. Gardianul stătea lângă șofer, dar scaunul lui era întors, în așa fel încât să nu-l scape din ochi pe Stanley. Avea o pușcă în brațe.

Stanley stătea la vreo zece rânduri de scaune mai încolo și-avea mâinile legate de scaun cu câtușe. Își pusese ghiozdanul pe locul de lângă el. Avea înăuntru pasta de dinți, periuța și o cutie cu hârtie și creioane pe care i-o dăruise maică-sa. Îi promisese să-i scrie măcar o dată pe săptămână.

Privi afară pe geam, deși nu prea avea ce să vadă, în afară de câmpii nesfârșite de fân și culturi de bumbac. Se afla într-un autobuz care de ore întregi îl purta către nicăieri. Nu exista aer condiționat, iar căldura îl sufoca aproape la fel de tare ca strânsoarea câtușelor.

Stanley și părinții lui încercaseră să își imagineze c-ar pleca într-o tabără din aceea în care sunt trimiși de obicei copiii cu bani. Când era mai mic, își imagina mereu că animalele lui de pluș merg în tabără. În Tabăra cu Jocuri și Distracție, așa cum o numise el. Uneori jucau acolo fotbal, cu o pietricică. Alteori alergau la curse cu obstacole sau făceau *bungee jumping* de pe masă, legați cu elastice rupte. Acum Stanley se prefăcea

că merge el însuși în Tabăra cu Jocuri și Distracție. Poate o să-și facă și prieteni acolo, se gândea. Bine măcar că putea să înoate în lac.

Acasă, Stanley nu avea niciun prieten. Fiind un copil gras, era tot timpul luat peste picior de colegii lui de la școală. Chiar și profesorii făceau comentarii răutăcioase la adresa lui, fără să-și dea seama. În ultima zi de școală din acel an, doamna Bell, profesoara lui de matematică, le predase fracțiile. Pentru exemplificare, scosese în fața clasei doi elevi – pe cel mai slab și pe cel mai gras – și-i obligase să se cântărească. Stanley cântărea de trei ori mai mult decât băiatul cel slăbuț. Doamna Bell scriesese pe tablă fracția 3 : 1, fără să-și dea seama în ce situație stânjenitoare îi pune pe cei doi băieți.

Stanley fusese arestat în aceeași zi.

Aruncă o privire spre gardianul tolănit pe scaun și se întrebă dacă dormea. Omul purta ochelari, așa că nu-i putea vedea ochii.

Stanley nu era un copil rău. De fapt, nici nu era vinovat de infracțiunea pentru care fusese acuzat. Se întâmplase doar să fie în locul nepotrivit la momentul nepotrivit.

Și totul era doar din vina celui nenorocit de stră-străbunic-bun-de-nimic-și-hoț-de-porci-împuțit!

Zâmbi. Era o expresie care răsuna des în casă la ei. Ori de câte ori ceva mergea prost, vina cădea pe nenorocitul de stră-străbunic-bun-de-nimic-și-hoț-de-porci-împuțit!

Se spunea despre acest stră-străbunic că furase un porc de la o țigancă șchioapă care aruncase un blestem asupra lui și-a urmașilor săi. Stanley și părinții lui nu credeau în blesteme, firește, dar era bine să ai pe cine da vina atunci când lucrurile mergeau prost.

Iar lucrurile mergeau mai mereu prost la ei în casă. Toți păreau să fi nimerit în locul nepotrivit la momentul nepotrivit.

Privi pe fereastră la vastele spații deschise care se întindeau cât vedeai cu ochii. Urmări ascensiunea și prăbușirea unui cablu de telefon. În minte îi răsună vocea răgușită a tatălui său și cântecelul pe care acesta i-l cânta adeseori:

*Of, of, of, oftă o ciocănitoare,
o fi vreun copac mai moale oare?
Lupul e singur și urlă-ntruuuna,
Așteaptă flămând să apună luuuna.
Of, of, of.*

Tatăl lui obișnuia să-i cânte acest cântec. Melodia era una frumoasă, dar tristă, iar partea preferată a lui Stanley era atunci când tatăl său lălăia cuvântul „lună”.

Autobuzul trecu peste o groapă și se zgâlțâi, iar gardianul se trezi brusc, deodată în alertă.

Tatăl lui Stanley era inventator. Ca să ai succes în această meserie, ai nevoie de trei lucruri: inteligență, perseverență și puținel noroc.

Tatăl lui Stanley era isteț și foarte perseverent. Atunci când începea un proiect, putea să lucreze la el ani de zile și uneori muncea și zile-n șir fără să doarmă. Dar nu avea noroc deloc.

De fiecare dată când un nou experiment de-al tatălui său dădea greș, Stanley putea fi sigur că va fi înjurat nenorocitul de stră-străbunic-bun-de-nimic-și-hoț-de-porci-împușit!

Tatăl lui Stanley se numea tot Stanley Yelnats. Numele lui întreg era Stanley Yelnats al II-lea. Eroul nostru se numește Stanley Yelnats al IV-lea.

Tuturor capilor familiei le plăcuse faptul că numele Yelnats era, de fapt, Stanley citit invers. Așa că-și tot numeau fiii Stanley – și fiecare Stanley care-l precedase pe eroul nostru fusese singur la părinți, la fel cum era și el.

Și mai aveau ceva în comun. În ciuda ghinionului care părea să-i urmărească, erau foarte încrezători. Tatăl lui Stanley avea chiar și o vorbă: „Învăț din greșeli.”

Dar poate că și asta făcea parte din blestem. Dacă Stanley și tatăl său n-ar fi fost atât de încrezători, probabil că nu s-ar fi simțit așa dezamăgiți atunci când speranțele le erau înșelate.

— Nu toți bărbații cu numele Stanley Yelnats au fost niște ratați.

Așa spunea mama lui Stanley, ori de câte ori el și tatăl lui deveneau așa de triști, încât aproape că începeau să dea crezare blestemului. Un Stanley Yelnats, străbunicul lui Stanley, făcuse avere la bursă.

— Nu prea cred eu că era ghinionist, zicea mama.

Însă evita, în astfel de situații, să aducă vorba de primul Stanley Yelnats și de ghinionul care-l lovise pe acesta cu mulți ani în urmă: plecase din New York pentru a se stabili în California, când diligența în care călătorea fusese jefuită de Kate Barlow, căreia i se spunea „Sărutul morții”.

Dacă nu s-ar fi întâmplat așa, Stanley și familia lui ar fi locuit acum într-o vilă superbă pe o plajă, în California. Însă ghinionul îi aruncase într-un apartament minuscul, care duhnea a cauciuc încins și a picioare și unde locuiau claie peste grămadă.

Of, of, of...

Apartamentul mirosea urât pentru că tatăl lui Stanley se chinuia să inventeze un nou mod de a recicla adidașii uzați. „Dacă cineva va reuși să facă ceva cu adidașii vechi, zicea el, o să se umple de bani.“

Tocmai din pricina acestui proiect al tatălui său fusese Stanley arestat.

Autobuzul se hurduca acum pe un drum plin de gropi, fiindcă asfaltul se terminase.

Stanley fusese foarte impresionat când auzise prima oară despre străbunicul său, care fusese tâlhărit de nimeni alta decât Kate Barlow „Sărutul Morții“. Normal că ar fi preferat să locuiască într-o casă aflată pe o plajă din California, dar, oricum, nu era puțin lucru să ai în familie pe cineva care fusese atacat de o bandă de tâlhari celebri.

Kate Barlow nu-l sărutase pe străbunicul lui Stanley. Ar fi fost mișto, dar se știe că sărutările ei le erau rezervate doar celor pe care-i omora. Străbunicul lui Stanley fusese cruțat, chiar dacă tâlharii îl jefuiseră și-l abandonaseră în mijlocul deșertului.

— A avut noroc c-a scăpat cu viață, spunea adesea mama lui Stanley.

Autobuzul încetinise. Gardianul începu să se întindă din toate încheieturile, gemând.

— Bine-ați venit în Tabăra Lacul Verde, anunță șoferul.

Stanley privi afară pe geamul murdar. Nu se vedea niciun lac.

Și nici prea multă verdeață.

Gardianul îi scoase cătușele și-l conduse spre ușă. Stanley era un pic amețit. Călătorise cu autobuzul mai bine de opt ore.

— Ai grijă, îi strigă șoferul la coborâre.

Lui Stanley nu-i era clar dacă-i spunea să aibă grijă la trepte sau dacă se referea la tabără, în general.

— Mulțumesc pentru tot, răspunse el.

Gura îi era uscată și-l ustura în gât. Păși pe un sol acoperit cu noroi uscat. La încheieturi, unde avusese cătușele, îi curgeau dăre de transpirație.

Pământul pe care călca era pustiu și arid. Văzu în jur câteva corturi și niște barăci dărăpănate. Mult mai departe se vedea și o cabană de lemn, între doi copaci. Cei doi copaci erau singurele plante din acel peisaj. Nu existau nici măcar tufe uscate.

Gardianul îl conduse pe Stanley către o clădire joasă, pe frontispiciul căreia se putea citi: AȚI INTRAT ÎN CENTRUL DE CORECȚIE PENTRU MINORI „TABĂRA LACUL VERDE“. Vizitatorii erau informați că introducerea de arme de foc, explozibili, arme albe, droguri sau alcool în acest centru constituie infracțiune și este pedepsită de Codul Penal al Statului Texas.

Citind acest anunț, lui Stanley îi venea să zică: „Ei, nu zău?“